

BESLUT

Alf Jönsson
Tfn: +46 44 309 31 21
Mail: alf.jonsson@skane.se

Datum 2019-03-26, rev 2022-08-08
Dnr 1800025

1 (8)

Beslut

Regiondirektören beslutar i enlighet med bifogade tillämpningsanvisningar

Allmänt - Tillämpningsanvisningar

Tillämpningsanvisningarna innehåller riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL18.

För information om bestämmelsernas innehåll hänvisas till SKL:s Cirkulär 18:31. Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18), som är antagna av Regionfullmäktige 2018-12-10 § 132. Region Skåne följer bestämmelserna i OPF-KL18 utom vad gäller samordningsfriheten år 1 för det ekonomiska omställningsstödet

Förtroendevalda som omfattas av Region Skånes beslut om omställningsvederlag och samtidigt omfattas av rätten till ekonomiskt omställningsstöd i samband med avgång, måste välja vilket av dessa båda stöd man vill utnyttja. Den förtroendevalde kan alltså inte omfattas av båda dessa förmåner.

Alf Jönsson
Regiondirektör

Tillämpningsanvisningar för bestämmelser om omställningsstöd,
pension samt familjeskydd för förtroendevalda

(OPF-KL18)

Innehåll

1. Allmänt	4
1.1 Tillämpningsanvisningar	4
1.2 Pensionsmyndighet	4
1.3 Vilka pensionsavtal gäller	4
2. Förmåner i OPF-KL18.....	4
2.1 Aktiva omställningsinsatser.....	5
2.1.1 Ansökan	5
2.1.2 Beslut.....	5
2.2 Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.....	5
2.2.1 Ansökan	6
2.2.2 Beslut/Utbetalning	6
2.2.3 Samordning med förvärvsinkomster.....	6
2.2.4 Upphörande av ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd..	6
3. Pensionsbestämmelser	7
3.1 Avgiftsbestämd ålderspension	7
3.1.1 Ansökan	7
3.1.2 Utbetalning.....	7
3.2 Sjukpension	7
3.2.1 Anmälan	7
3.3 Efterlevandeskydd.....	8
3.3.1 Ansökan	8
3.4 Uppgiftsskyldighet för efterlevandeskydd	8
4. Familjeskydd.....	8
4.1 Ansökan	8
4.2 Utbetalning.....	8
5. Övrigt.....	8

1. Allmänt

1.1 Tillämpningsanvisningar

Tillämpningsanvisningarna innehåller riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL18.

För information om bestämmelsernas innehåll hänvisas till SKL:s Cirkulär 18:31. Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension samt familjeskydd till förtroendevalda (OPF-KL18), som är antagna av Regionfullmäktige 2018-12-10 § 132.

Region Skåne följer bestämmelserna i OPF-KL18 utom vad gäller samordningsfriheten år 1 för det ekonomiska omställningsstödet

Förtroendevalda som omfattas av Region Skånes beslut om omställningsvederlag och samtidigt omfattas av rätten till ekonomiskt omställningsstöd i samband med avgång, måste välja vilket av dessa båda stöd man vill utnyttja. Den förtroendevalde kan alltså inte omfattas av båda dessa förmåner.

1.2 Pensionsmyndighet

Regionstyrelsen är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KL18,s regler.

1.3 Vilka pensionsavtal gäller

OPF-KL18 gäller för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL14 eller som tillträder vid valet 2018 och som inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL i Region Skåne.

Förtroendevald som har rätt till egenpension enligt PBF eller äldre pensionsbestämmelser hos annan huvudman omfattas endast av avgiftsbestämd ålderspension och efterlevandeskydd i pensionsbestämmelserna OPF-KL18. Med "rätt till" egenpension menas kunnat lyfta pension.

2. Förmåner i OPF-KL18

Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd ålderspension
- Efterlevandeskydd
- Sjukpension

Familjeskydd

Vilka förmåner har förtroendevald rätt till

Förtroendevald med sammanlagda uppdrag på minst 40 procent av heltid

- Omfattas av samtliga förmåner

Förtroendevald med uppdrag under 40 procent av heltid

- Omfattas av avgiftsbestämd ålderspension och efterlevandeskydd

2.1 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången lämnat sitt (sina) uppdrag efter

- Sammanlagt uppdrag på minst 40 procent av heltid
- Minst fyra års sammanhängande uppdragstid på 40 procent av heltid, och
- Som ej uppnått i 32 a § LAS angiven ålder

2.1.1 Ansökan

- Ansökan ska göras på en för detta ändamål framtagen blankett så fort det finns kännedom om att uppdraget ska upphöra, dock senast i samband med att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag
- Den förtroendevalde anger själv, i den mån det är möjligt, vilken typ av aktiv omställningsinsats som önskas och uppskattad kostnad för denna
- Kostnaden för insatsen kan maximalt få uppgå till 1,5 prisbasbelopp

2.1.2 Beslut

- Pensionsmyndigheten i Region Skåne fattar beslut om vilken aktiv insats som kan vara aktuell för att underlätta att förtroendevald får arbete. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning. Region Skåne kan komma att anlita omställningsfonden i syfte att coacha och stärka förtroendevald mot arbetsmarknaden.

2.2 Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Möjlighet till ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången lämnat sitt (sina) uppdrag efter

- Sammanlagt uppdrag på minst 40 procent av heltid
- Minst ett års sammanhängande uppdragstid på 40 procent, och
- Som ej uppnått i 32 a § LAS angiven ålder

Möjlighet till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången lämnat sitt (sina) uppdrag efter

- Sammanlagt uppdrag på minst 40 procent av heltid
- Minst åtta års sammanhängande uppdragstid på 40 procent
- Vid tidigast uttagsålder för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd har upphört och
- Som ej uppnått i 32 a § LAS angiven ålder

För att få rätt till ekonomiskt omställningsstöd förutsätts att förtroendevald själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete. Som aktivitet i Region Skåne räknas:

- Inskrivna på arbetsförmedlingen
- Bedriver studier som berättigar till ledighet enligt studiehetslagen
- Föräldraledig enligt föräldraledighetslagen med ersättning med föräldrapenning
- Arbete

2.2.1 Ansökan

- Ansökan ska göras på en för detta ändamål framtagen blankett så fort det finns kännedom om att uppdraget ska upphöra, dock senast i samband med att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag. Ansökan görs för ett år i taget
- Vid utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd ska förtroendevald inkomma med aktivitetsrapport en gång per kvartal. I rapporten redovisas vad personen har gjort för att hitta egen försörjning. Om rapport uteblir utbetalas ingen ersättning förrän rapport inkommit
- Förtroendevald kan avstå att ansöka om ekonomiskt omställningsstöd. Avstår förtroendevald kan man inte senare komma in med ansökan och bli berättigad till omställningsstöd

2.2.2 Beslut/Utbetalning

- Det ekonomiska stödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under år tre
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent

Det ekonomiska stödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året (före avgång). För regionråd som avgår men behåller ett lägre arvoderat uppdrag intill mandatperiodens slut (31 december) gäller att det ekonomiska omställningsstödet ska beräknas på det genomsnittliga regionrådsarvodet de senaste 12 månaderna.”

- Omställningsstödet utbetalas av Region Skåne, vilket bör ske senast tre månader efter det att ansökan tagits emot. Den tidsperiod som den förtroendevalde har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det/de uppdrag som ger rätt till förmånen. Uttag av ekonomiskt stöd kan inte skjutas upp. Ingen retroaktiv utbetalning görs för längre än tre månader bakåt i tiden. Det ekonomiska stödet utges som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

2.2.3 Samordning med förvärvsinkomster

Ekonomiskt omställningsstöd ska från år ett samordnas/minskas med förvärvsinkomster, eller andra förvärvsinkomster som ersätter förvärvsinkomster om inte annat anges. Årligen för det ekonomiska omställningsstödet ska undantas ett prisbasbelopp. Samordning sker månadsvis, dessförinnan undantas först ett belopp, som per månad motsvarar 1/12 av gällande prisbasbelopp.

Det förlängda ekonomiska omställningsstödet ska samordnas/minskas med förvärvsinkomster under hela utbetalningstiden. Det finns inget fribelopp.

Inkomststoppgift ska lämnas även om förvärvsinkomsten är noll kronor. Inlämnad inkomststoppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomststoppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän denna har inkommit.

2.2.4 Upphörande av ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Pensionsmyndigheten kan fatta beslut om att dra in eller sänka omställningsstödet om myndigheten anser att den förtroendevalde inte medverkat i omställningsarbetet. Bristande aktivitet kan innebära skyldighet att återbetala hela eller delar av omställningsstödet, beslut fattas av pensionsmyndigheten i Region Skåne.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd och förlängt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos

region/landsting, kommunen eller kommunalförbund, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

3. Pensionsbestämmelser

- **Avgiftsbestämd ålderspension**
- **Sjukpension**
- **Efterlevandeskydd**

3.1 Avgiftsbestämd ålderspension

- Gäller för samtliga förtroendevalda oavsett uppdragets omfattning
- Pensionsbestämmelserna gäller inte förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 § LAS angiven ålder

3.1.1 Ansökan

- Den förtroendevalde ska ansöka på avsedd blankett om sin pensionshållning. Tidigast uttag är från och med den ålder då allmän pension kan utbetalas, f n 61 år. Ansökan ska vara inkommen tre månader före uttag
- I samband med uttag kan förtroendevald välja att ta bort efterlevandeskyddet
- Det kan också finnas möjlighet till engångsbelopp om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar
- Den förtroendevalde kan få information om sin behållning genom att logga in på KPA.se Mina sidor

3.1.2 Utbetalning

- KPA Pension är utbetalare av pensionsbehållningen.

Tillgodoräkning av pensionsavgift görs endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar Region Skåne ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 200 kr avseende ett kalenderår utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

3. Sjukpension

- Bestämmelserna gäller för förtroende med sammanlagda uppdrag på minst 40 procent av heltid

Rätt till sjukpension gäller om förtroendevald får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning och befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång. Förtroendevald som befrias sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt.

3.2.1 Anmälan

Anmälan om sjukpension görs genom att förtroendevald inkommer med beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning så snart det finns beslut om detta.

3.3 Efterlevandeskydd

3.3.1 Ansökan

Pensionsbehållningen betalas i första hand ut till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Ansökan görs av anhörig på avsedd blankett i samband med dödsfallet.

3.4 Uppgiftsskyldighet för efterlevandeskydd

Efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till och efterlevandeskydd.

4. Familjeskydd

Gäller för förtroendevalds efterlevande där den förtroendevalde

- Har uppdrag på sammanlagt 40 procent av heltid

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- Familjeskydd till efterlevande vuxen ger rätt till förmån i fem års tid.
- Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till och med månaden innan barnet fyller 18 år.

4.1 Ansökan

Ansökan om familjeskydd görs på avsedd blankett.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

4.2 Utbetalning

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter att Region Skåne har tagit emot fullständigt underlag för utbetalning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge belopp.

5. Övrigt

Pensionsmyndigheten i Region Skåne kan komma att kräva att felaktigt utbetalt belopp återbetalas.

Om Region Skåne återkallat ett uppdrag för en förtroendevald med stöd av 4 kap. 9 § Kommunallagen, kan fullmäktige besluta att inskränka rätten till eventuellt omställningsstöd.